

**UCHWAŁA NR VI/XVIII/285/20
RADY POWIATU WEJHEROWSKIEGO**

z dnia 18 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025

Na podstawie: art. 4 ust.1 pkt 3 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz.U. z 2020 r., poz. 920) w związku z art. 6 ust. 3 pkt 1, ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz.U z 2020 r., poz. 218),

**Rada Powiatu Wejherowskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwała się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wejherowskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
Wejherowskiego

[Handwritten signature]
Józef Reszke

Załącznik do Uchwały
Rady Powiatu Wejherowskiego
Nr .....z dnia .....2020r.

POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA
LATA 2021- 2025

Spis treści

Wstęp do Programu	1
Perspektywa prawna.....	2
Zasoby instytucjonalne w Powiecie Wejherowskim.....	3
Diagnoza przemocy w powiecie wejherowskim	3
SWOT.....	16
Cele, działania	17
Realizacja programu.....	21
Adresaci programu	21
Realizatorzy	22
Źródła finansowania	22
Monitoring i ewaluacja	23
PROGRAM KOREKCYJNO–EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA LATA 2021 - 2025	24

Wstęp do Programu

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest obowiązkiem powiatu wynikającym z art.6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2020r., poz. 218). W Powiecie Wejherowskim program taki opracowywany był dwukrotnie, na lata 2011 – 2015 następnie na lata 2016-2020.

Obecnie obowiązujący program traci moc z dniem 31.12.2020 roku, wobec czego należało dokonać ponownej diagnozy potrzeb mieszkańców powiatu oraz służb ustawowo zajmujących się problematyką przemocy, ocenić skalę zjawiska przemocy i sprecyzować najważniejsze cele i zadania mające służyć ograniczeniu zjawiska i zminimalizowania jego skutków.

Zarząd Powiatu Wejherowskiego Uchwałą nr VI/169/20 w dniu 4 lutego 2020 roku powołał trzynastoosobowy zespół ds. opracowania „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025”, który opracował diagnozę ilościową i jakościową zjawiska przemocy w powiecie na podstawie przekazanych przez Policję, miejskie i gminne jednostki pomocy społecznej, placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie. Określił również mocne i słabe strony funkcjonującego obecnie systemu wsparcia i profilaktyki przemocy oraz zagrożenia i szanse dla skuteczności podejmowanych działań.

Niniejszy dokument określa kompleksowe działania skierowane na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, edukację i ochronę ofiar przemocy, edukację i terapię sprawców stosujących przemoc oraz wspieranie kompetencji służb realizujących postanowienia ustawy zarówno na szczeblu gminnym jak i powiatowym. Zaplanowane działania są spójne z wyznaczonymi kierunkami w dokumentach strategicznych zarówno krajowych jak i powiatowych.

Perspektywa prawna.

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025” powstał w oparciu o obowiązujące akty prawne, a w szczególności:

1. Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 roku.
2. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483).
3. Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 568.875).
4. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2020 r. poz. 218).
5. Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507).
6. Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277).
7. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r., w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
8. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201 poz. 1334).
9. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50 poz. 259).
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. z 2011 r. Nr 81 poz. 448).

Zasoby instytucjonalne w Powiecie Wejherowskim

Zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

W powiecie wejherowskim zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizują:

1. Komenda Powiatowa Policji w Wejherowie,
2. Sąd Rejonowy w Wejherowie w Wejherowie,
3. Prokuratura Rejonowa,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie,
5. miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej,
6. publiczne i niepubliczne placówki oświatowe,
7. publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia,
8. gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Jednostki te podejmują działania samodzielnie w ramach ustawowych i statutowych uprawnień, we wzajemnej współpracy oraz z organizacjami pożytku publicznego.

Zadaniem własnym samorządów gminnych jest m.in. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Na terenie powiatu w każdej z gmin funkcjonuje zespół interdyscyplinarny powołany przez wójta, burmistrza lub prezydenta. W skład każdego z zespołów wchodzi przedstawiciele jednostek pomocy społecznej, Policji, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi. W trzech zespołach interdyscyplinarnych członkiem jest przedstawiciel prokuratury rejonowej. Ustawodawca po nowelizacji ustawy od 30 listopada 2020 roku dopuszcza również możliwość powołania do zespołu interdyscyplinarnego przedstawiciela Żandarmerii Wojskowej, na jej wniosek. Przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej mogą wchodzić w skład grup roboczych, jeśli przemoc dotyczy rodziny żołnierza będącego w czynnej służbie wojskowej.

Diagnoza przemocy w powiecie wejherowskim

Diagnozy przemocy w Powiecie dokonano na podstawie m.in. analizy danych statystycznych pozyskanych z jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komendy Powiatowej Policji w Wejherowie, Sądu Rejonowego w Wejherowie, Wydziału Edukacji

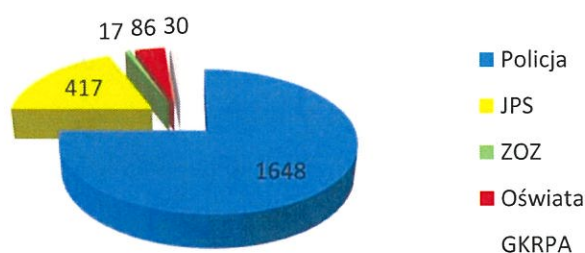
Starostwa Powiatowego Wejherowie w zakresie procedur Niebieska Karta, udzielanego wsparcia specjalistycznego, podejmowanych interwencji, prowadzonych oddziaływań edukacyjnych i terapeutycznych, oceny realizacji zadań gmin i powiatu wytyczonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 oraz wykorzystano dane z prowadzonych badań wśród seniorów.

Procedura „ Niebieska Karta” to narzędzie służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które obejmuje czynności podejmowane i realizowane przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

W okresie obowiązywania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2015-2020 uprawnione podmioty w powiecie wejherowskim, wszczęły łącznie 2198 procedur.

Policja w latach 2015-2019 podjęła 6231 interwencji domowych z czego 26,44% zakończyło się wszczęciem procedury „Niebieska Karta” (założono 1648 NK). Najmniej procedur wszczynały podmioty ochrony zdrowia 0,77% oraz gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych 1,36%, 3,91% procedur wszczęto w placówkach oświatowych, a 18,98% przez jednostki pomocy społecznej. Liczbę wszczętych procedur w latach 2015-2019 przez uprawnione podmioty w powiecie prezentuje poniższy schemat.

Wykres1. Liczba wszczętych procedur „ Niebieska Karta w latach 2015-2019.

Źródło: dane z JPS z terenu powiatu.

Wszczęte procedury w latach 2015-2019 dotyczyły w 59,9% mieszkańców miast. Osobami doznającymi przemocy w ponad 88% to kobiety i dzieci, sprawcami przemocy głównie byli mężczyźni (90,5%), zdarzało się, że sprawcami przemocy były dzieci (0,8%).

Z danych statystycznych wynika, że 42 % założonych „Niebieskich Kart”, zostało zakończonych ponieważ przemoc nie została potwierdzona przez powołane grupy robocze.

Z powodu ustania przemocy oraz po zakończeniu pracy z rodziną zamknięto łącznie 1124 procedury. W wyniku prowadzonych czynności wynikających z procedury „Niebieska Karta” skierowano do organów ścigania 933 sprawy. Nie zawsze jednak podmioty zgłaszające przemoc organom ścigania posiadają wiedzę na temat rozstrzygnięć postępowań przez prokuraturę lub sąd, co w konsekwencji utrudnia planowanie pracy z rodziną, monitorowanie jej losów, skutecznej pracy ze sprawcą przemocy.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Wejherowie wynika, że prowadzono w latach 2015 – 2019 - 588 postępowań przygotowawczych w związku z art. 207 kodeksu karnego tj. o znęcanie się. W wyniku interwencji domowych Policja dokonała 540 zatrzymań sprawców, 43 krotnie zaistniała konieczność interwencji medycznej lub umieszczenia w szpitalu, 5 dzieci odebrano rodzicom i umieszczono w pieczy zastępczej w trybie ustawy o Policji.

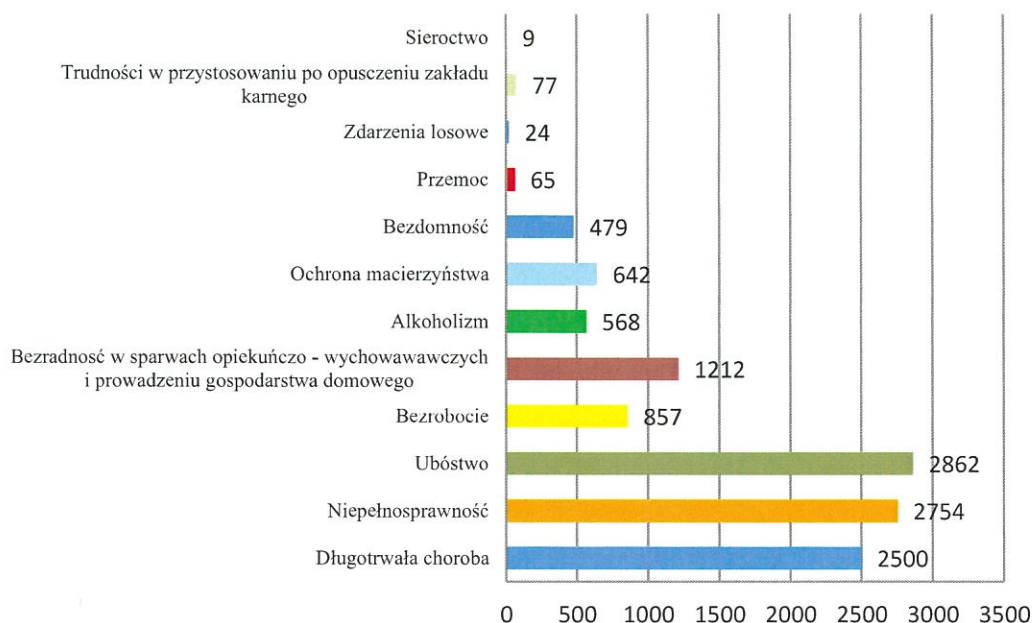
Czynnikami determinującymi przemoc w rodzinie mogą być m.in. uzależnienia, bezrobocie, brak lub niskie kompetencje opiekuńczo – wychowawcze, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych, konfliktowych.

Analiza populacji mieszkańców powiatu korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu uzależnień, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, bezrobocia, ubóstwa, niepełnosprawności może stanowić potencjalnie zagrożenie przemocą w tych rodzinach.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 7 wskazuje na przesłanki determinujące ubieganie się o pomoc finansową i pozafinansową świadczoną przez jednostki pomocy społecznej. W 2019 roku ze świadczeń finansowych pomocy społecznej z powodu przemocy skorzystało 65 rodzin, przy czym w tym właśnie roku w powiecie wszczęto łącznie 438 procedur, co daje podstawę do wnioskowania, że jedynie 14,8% rodzin w których wszczęto procedurę żyje na skraju ubóstwa.

Wykres 2: Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w 2019 roku.

Źródło: dane z JPS z terenu powiatu.

Dane statystyczne przekazane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej i Policji pokazały, że akty przemocy w 61,8% miały miejsce w związku z nadużyciem alkoholu przez sprawcę, 298 razy doprowadzono sprawców do pomieszczeń wytrzeźwień.

W wyniku przemocy domowej w latach 2015-2019, służby podejmowały interwencje wobec 32 dzieci w związku ze skrajnym zaniedbaniem lub narażeniem ich na utratę zdrowia lub życia, z czego wobec 8 dzieci Sąd Rejonowy w Wejherowie wydał postanowienie w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wobec pozostałych 24 dzieci toczyło się postępowanie opiekuńcze, zakończone tymczasowym zabezpieczeniem dzieci w pieczy zastępczej. W okresie pięciu lat w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej umieszczono łącznie 501 dzieci w wyniku zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych po zakończeniu postępowania opiekuńczego. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że umyślne działania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra drugiego człowieka są przemocą, wszelkie przejawy łamania praw człowieka należy traktować jak zachowania przemocowe mimo, że nie stanowią wprost zagrożenia życia.

Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na mocy postanowień sądu doznawały przemocy fizycznej, seksualnej, psychicznej. Łamano ich prawa do wychowania w rodzinie bez przemocy, prawo do miłości, nauki, rozwoju zainteresowań, ochrony przed uzależnieniami, prawa do wypoczynku, nierzadko zaniedbywano ich podstawowe potrzeby zdrowotne, żywieniowe, higieniczne.

Szkoły, dla których organem prowadzącym jest Powiat Wejherowski wskazały, że w badanym okresie wzrastała liczba dzieci, które obejmowano wsparciem psychologa i pedagoga szkolnego, kierowano sprawy do organów ścigania oraz sądu.

Szkoły oprócz działań interwencyjnych i wspierających w sytuacji przemocy w rodzinie, kładły nacisk na działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. W badanym okresie realizowano łącznie 22 programy z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie, cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej.

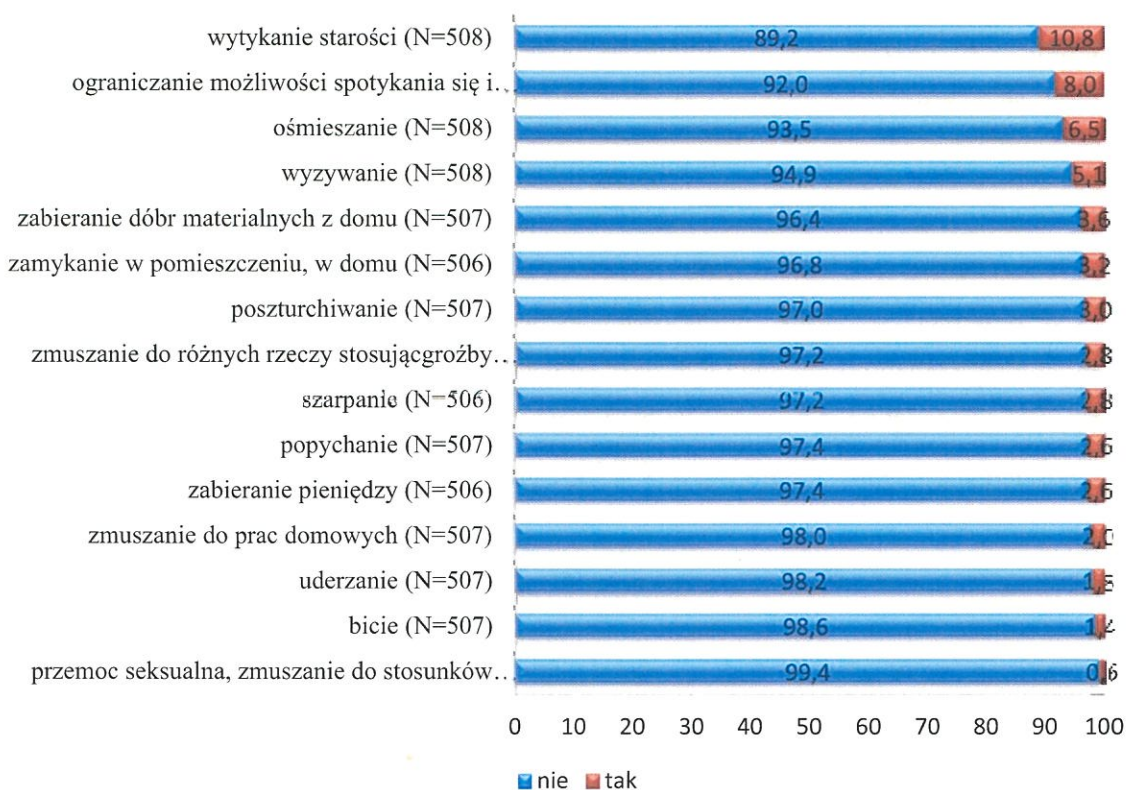
Osoby starsze, obok grupy osób niepełnosprawnych i dzieci, stanowią grupę szczególnie narażoną na przemoc. Główną przyczyną są ograniczone możliwości psychiczne i fizyczne oraz zależność od otoczenia, a to może być przyczyną wykorzystywania tej zależności przez osoby z najbliższego środowiska rodzinnego – dzieci, współmałżonków, wnuki.

Powiat Wejherowski w 2018 roku zlecił badanie przemocy wobec osób starszych w tym również badając aspekt przemocy. Dane statystyczne wskazują, że najczęstszą formą przemocy kierowaną wobec seniorów jest przemoc psychiczna (100% procedur) i fizyczna (90% procedur), w ok. 30% prowadzonych procedur dochodzi do przemocy ekonomicznej, a w 7% do przemocy seksualnej natomiast w 3,7% procedur dochodzi do zaniedbań opiekuńczych.

Najczęściej przemocy wobec seniorów w rodzinach dopuszczają się dorosłe dzieci (51,8%) oraz współmałżonkowie (ok.40,7%), odnotowano również przemoc ze strony wnuków (14,8%) oraz synowych/zięciów osób starszych (11,1%). Blisko 20% respondentów wskazało, że sprawcami przemocy w rodzinie była więcej niż jedna osoba wspólnie zamieszkująca |z seniorem.

Aby uzyskać szczegóły na temat przemocy fizycznej i psychicznej wobec starszych osób w powiecie wejherowskim, zadano pytania dotyczące tego, czy po ukończeniu 65 roku życia doświadczyli oni agresywnych zachowań ze strony innych ludzi. Zdecydowana większość ankietowanych odpowiedziała, że *nie* (średnia tej odpowiedzi wynosi 96,2%). Natomiast seniorzy potwierdzali w ankietach, że byli *wyzywani* (5,1%), *ośmieszani* (6,5%), *izolowani od znajomych* (8%) oraz *wytykano im starość* (10,8%).

Wykres 3. Najczęściej stosowane formy przemocy wobec seniorów.

Źródło: badania własne.

W celu zbadania skali dyskryminacji na tle wiekowym, sprawdzono czy osoby starsze doświadczyły złego traktowania z powodu ich wieku. Z badania wynika, że prawie czterech na pięciu respondentów nie było źle traktowanych z tego powodu, a odpowiedź *bardzo rzadko* stanowiła drugą, najczęściej wybieraną opcję, za którą opowiedziało się 13,3% ankietowanych. Odpowiedzi *czasami* oraz *rzadko* sumują się na 7,4% wszystkich odpowiedzi, zaś *często* i *bardzo często* wybrane zostały łącznie przez mniej niż 1% osób. Trzech na pięciu (59,3%) respondentów nie czuła się zaniedbana przez innych członków rodziny, co dziesiąta ankietowana osoba odczuwała zaniedbanie *czasami*, oraz prawie co piąty respondent odczuwał zaniedbanie *bardzo rzadko* (18,1%).

Podczas badania sprawdzono czy respondenci czują się porzuceni przez innych członków swoich rodzin. Wyniki wskazują, że ponad trzech na pięciu z nich nie czuło się *w ogóle* porzucona, podczas gdy łącznie co 5 czuło się porzucony *rzadko* (5,1%) bądź *bardzo rzadko* (14,9%). Warianty *często* oraz *bardzo często* stanowiły łącznie 6,4% wszystkich odpowiedzi. Prawie co dziesiąty ankietowany odpowiedział *czasami* (9,8%).

Zdecydowana większość ankietowanych nie doświadczała żadnych form kontroli lub nadużycia władzy związanej z przymuszaniem, ograniczaniem lub odmawianiem podstawowych potrzeb (średnia odpowiedzi *nie* wynosi 95,7%). Wyjątek stanowiły w tym przypadku odpowiedzi; *pozostawanie w samotności oraz bez opieki* (5,9% odpowiedzi *tak*), *zmuszanie do kąpieli / zakaz kąpieli* (7,9%) oraz przede wszystkim, *ciągła kontrola ze strony innych* (10,8%).

Według badań, prawie czterech na pięciu respondentów nie było świadkiem bądź osobiście nie doświadczyło złego traktowania ze strony *swojej rodziny* (79,6% odpowiedzi *nie*) oraz *urzędów i banków* (77,8% odpowiedzi *nie*). W przypadku *placówek służby zdrowia*, już co czwarty respondent był świadkiem lub doświadczał złego traktowania (25,8%). Przestrzeniami, które określono za najbardziej sprzyjające gorszemu traktowaniu osób starszych, to *miejsca publiczne (ulice, sklepy, środki komunikacji)*, w których co dziesiąty respondent osobiście doświadczył złego traktowania (10,5%), i ponad jeden na trzech był jego świadkiem (35%).

Badania na tej grupie respondentów skazują, że oddziaływania o charakterze edukacyjnym oraz profilaktyka przemocy powinna dotyczyć szerokiej grupy odbiorców.

Zgodnie z wytycznymi ustawy zarówno do zadań gminy jak i powiatu należy opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Wszystkie samorządy na terenie powiatu spełniają warunki ustawodawcy w tym względzie.

Zadaniem własnym gminy jest prowadzenie poradnictwa i interwencji w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Z analizy ocen zasobów pomocy społecznej gmin powiatu wejherowskiego za 2019 rok wynika, że w powiecie z pomocy społecznej w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego korzystało łącznie 1013 rodzin. Osoby i rodziny w związku z przemocą w rodzinie otrzymywały m.in. wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego).

Problemy opiekuńczo – wychowawcze (32%) oraz problemy w związkach (39%) to również jedne z najczęstszych powodów, dla których osoby zgłaszały się po pomoc do psychologa w Zespole Interwencji Kryzysowej w 2019 roku.

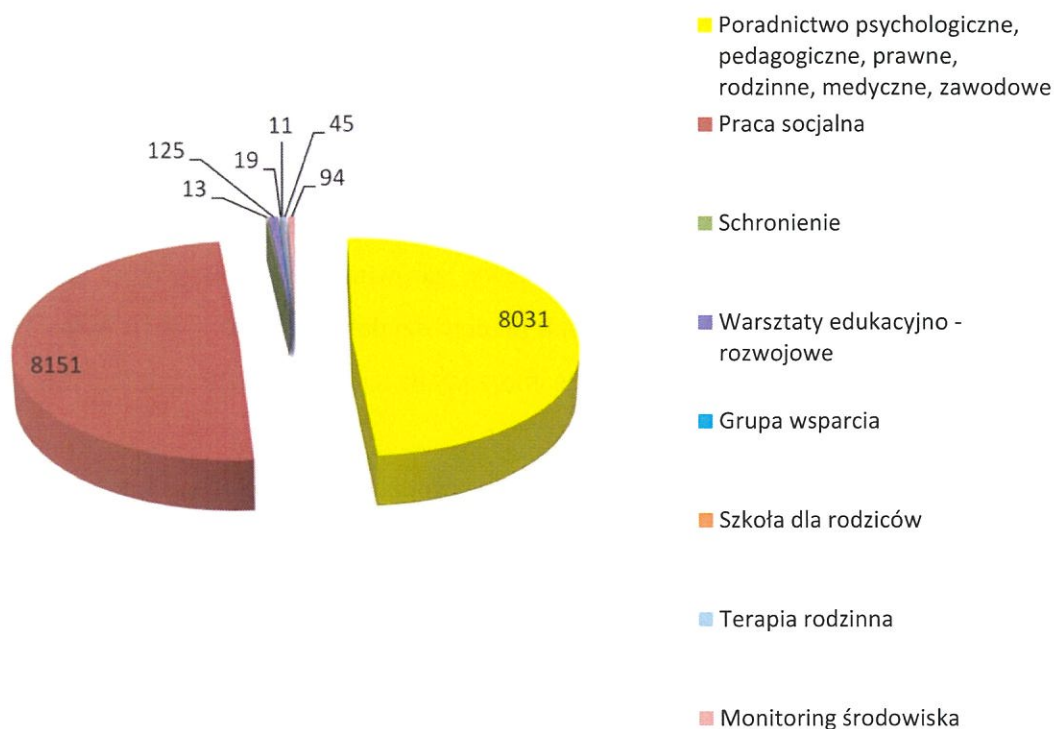
W latach 2015-2019 ze wsparcia specjalistycznego skorzystało ok. 5048 osób doznających przemocy z czego ok. 52,4% z poradnictwa psychologicznego 30,65% z poradnictwa pedagogicznego i 21,41% z porad prawnych. Natomiast 422 sprawców podjęło

współpracę ze specjalistami z czego 31,5% ze wsparcia psychologicznego, 7,11% ze wsparcia pedagogicznego i 8,53% z porad prawnych.

W tym samym okresie jednostki pomocy społecznej skierowały do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym 120 sprawców, 73 sprawców wzięło udział w programie korekcyjno – edukacyjnym w PCPR, a 24 osoby skutecznie go ukończyły.

Najczęstszymi formami wsparcia udzielanymi osobom doświadczającym przemocy przez jednostki pomocy społecznej była praca socjalna oraz poradnictwo specjalistyczne w dalszej kolejności warsztaty edukacyjno – rozwojowe, grupy wsparcia i udzielenie schronienia.

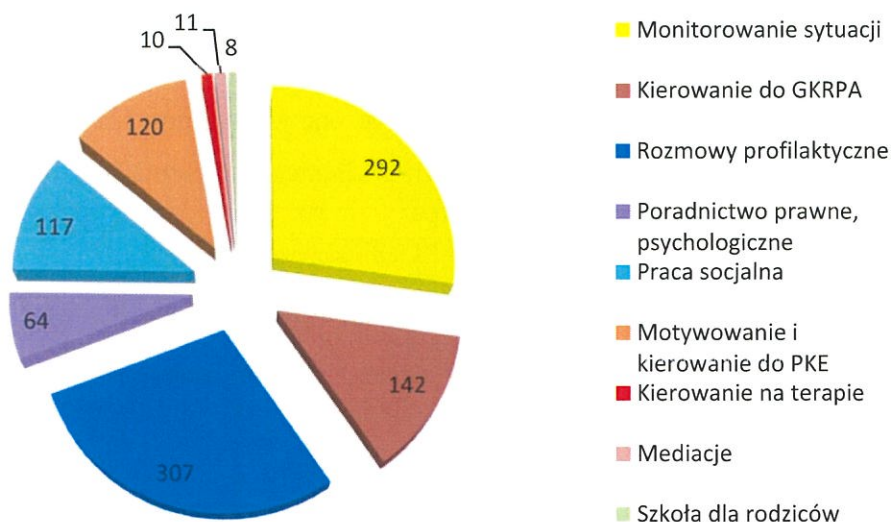
Wykres 4. Formy wsparcia osób doświadczających przemocy przez jednostki pomocy społecznej.

Źródło: dane z JPS z terenu powiatu.

Ze sprawcami przemocy prowadzono najczęściej rozmowy profilaktyczne, monitorowano ich zachowania i sytuację w rodzinie. Motywowano i kierowano do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, prowadzono pracę socjalną.

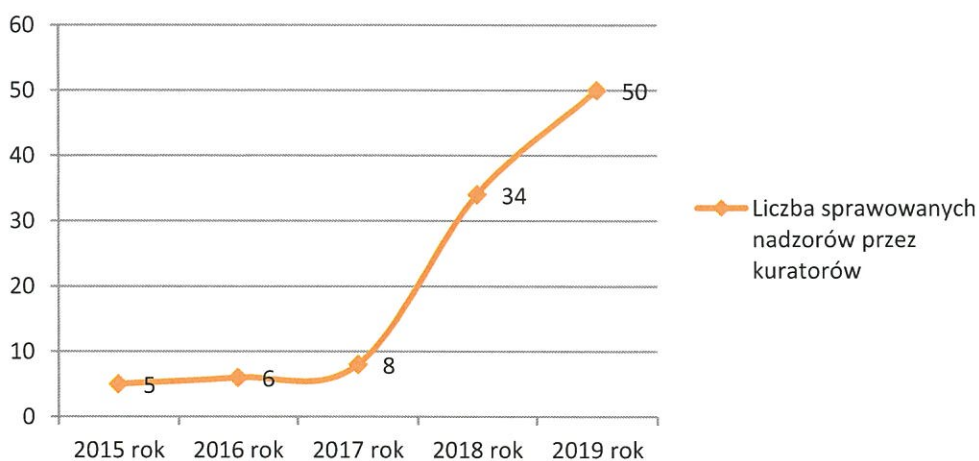
Wykres 5. Formy pracy ze sprawcami przemocy.

Źródło: dane z JPS z terenu powiatu.

Kuratorzy Sądu Rejonowego w Wejherowie, wykonujący orzeczenia w sprawach karnych sprawowali nadzory nad wykonywaniem zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowanie się z określonymi osobami, zbliżania się do nich lub opuszczania miejsca bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczania lokalu zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną przez sprawców.

Wykres 6. Liczba sprawowanych nadzorów kuratorskich w latach 2015- 2019.

Źródło: dane SR w Wejherowie.

Zadania dla jednostek samorządu terytorialnego wyznaczone były również w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, którego celem było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy.

Poniższa tabela wskazuje na zadania wytyczone w w/w programie i skalę ich realizacji na poziomie powiatu przez jednostki gminne i powiatowe w latach 2015-2019:

LP	NAZWA ZADANIA	WSKAŹNIK
1	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych	Liczba kampanii lokalnych – 37
2	Współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w ramach poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich	Liczba podjętych inicjatyw - 3 Liczba osób , którym udzielono informacji dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 165
3	Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Liczba opracowanych i realizowanych programów - 20 Liczba uchylonych programów przez wojewodę - 0
4	Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych	Liczba utworzonych ZI - 15 Liczba posiedzeń ZI - 283 Liczba osób objętych pomocą ZI - 6.655 Liczba utworzonych GR - 2004 Liczba posiedzeń GR - 9.515 Liczba osób objętych pomocą GR – 10.610 Liczba rodzin objętych pomocą GR – 3.511
5	Rozbudowa i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba utworzonych punktów konsultacyjnych - 4 Liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy - 0 Liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - 0 Innych ośrodków świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie - 0
6	Nawiązanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz NGO w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą	Liczba zleczanych lub wspólnie realizowanych projektów - 86
7	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	Liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych - 60 Liczba lokalnych kampanii społecznych - 36
8	Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc	Liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą - 24 Liczba osób uczestniczących w zajęciach - 139
9	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia	Liczba gminnych ośrodków wsparcia - 0 Liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia - 0 Liczba osób dotkniętych przemocą, które skorzystały z miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia - 0

10	Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą	Liczba lokalnych telefonów zaufania - 1 Czas dostępności telefonu – 8 h Liczba rozmów i interwencji -23
11	Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba przyjaznych pokoi przesłuchań - 2 Liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań – brak danych
12	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie(art. 12a) 8
13	Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Liczba programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie - 4 Liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie - 75 Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne - 65 Liczba grup terapeutycznych - 5 Liczba grup wsparcia - 14
14	Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych	Liczba opracowanych uregulowań prawnych (przepisów prawa miejscowego, regulaminów, etc.) umożliwiających pomoc osobom dotkniętym przemocą w uzyskaniu mieszkania - 0 Liczba mieszkań socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności - 1
15	Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie - 1124 Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie u których przemoc w rodzinie ustała - 40 Liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie - 14
16	Rozpowszechnienie informatorów, o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne	Liczba przekazanych aktualnych informatorów w wersji papierowej i elektronicznej - 56 Umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku - 30
17	Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Państwowa	Liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc - 9

18	Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie - 14 Liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych - 29 Liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne - 1
19	Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów psychologiczno-terapeutycznych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie – brak danych
20	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - 166

Źródło: dane z JPS z terenu powiatu.

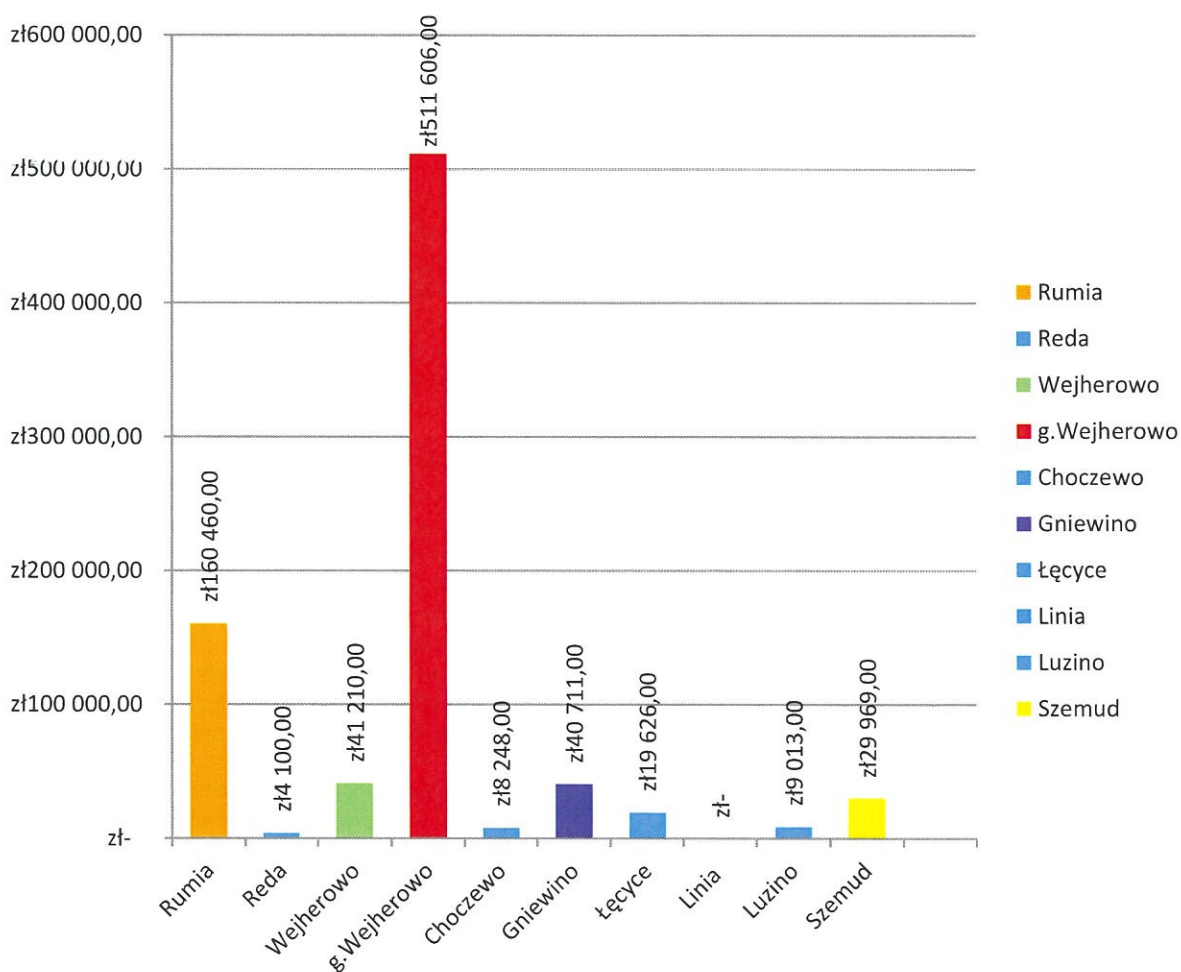
Zaplanowane w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 realizowane były zarówno przez Powiat jak i Gminy. Dane liczbowe świadczące o skali przemocy w powiecie oraz analiza działań podjętych przez służby w poprzednim okresie programowania wskazują na potrzebę:

1. rozbudowy i poszerzenia oferty pomocowej dla osób dotkniętych przemocą w tym organizacji zajęć edukacyjnych, zapewnienia miejsc w ośrodkach wsparcia,
2. wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi,
3. zwiększenie dostępności do lokalnych telefonów zaufania,
4. wzmocnienie działań nakierowanych na wsparcie rodzin wykazujących problemy opiekuńczo – wychowawcze,
5. tworzenie preferencyjnych warunków do uzyskania przez osoby doświadczające przemocy do uzyskania mieszkania,
6. stworzenia spójnego dla powiatu systemu pracy ze sprawcami przemocy na rzecz skuteczności podejmowania przez nich oddziaływań edukacyjnych, terapeutycznych, oraz monitorowania ich skuteczności,
7. poszerzenia oferty oddziaływań terapeutycznych dla sprawców przemocy o programy psychologiczno – terapeutyczne.

W Powiecie Wejherowskim na zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2015-2019 wydatkowano w gminach łącznie 824.943,00 zł.

Największe wydatki poniosła w tym okresie Gmina Wejherowo, która realizowała projekty resortowe, unijne. Gmina Linia natomiast nie planowała środków na działania z zakresu przemocy.

Wykres 7. Wydatki na zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w 2019 roku z podziałem na Gminy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako jednostka powiatowa w analogicznym okresie na zadania z zakresu przemocy wydatkowała 84.276,00 zł, w tym na poradnictwo specjalistyczne, realizację programu korekcyjno – edukacyjnego, grupy wsparcia, realizację programu osłonowego współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonowanie w każdej gminie ZI i GR oraz wysoka aktywność tych podmiotów w procedowaniu NK. 2. Spadek interwencji domowych podejmowanych przez Policję, doprowadzeń do izby wytrzeźwień i przypadków wymagających interwencji medycznych. 3. Wzrost liczby osób kierowanych do udziału w PKE. 4. Wysoki wskaźnik osób korzystających ze wsparcia psychologicznego w związku z przemocą na terenie gmin. 5. Współpraca gmin z NGO w zakresie realizacji projektów. 6. Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania pomocy w przypadku przemocy. 7. Działania profilaktyczne podejmowane przez jops oraz placówki oświatowe w zakresie przemocy. 8. Realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przemocy, warsztatów integracyjnych, zaangażowanie młodzieży w działania realizowane w szkołach na rzecz profilaktyki przemocy. 9. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych. 10. Aplikowanie przez jps do programów resortowych. 11. Powiatowe procedury umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w tym w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. 12. Funkcjonowanie telefonu interwencyjnego w powiecie w sprawach dotyczących umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej w tym w trybie art. 12a ustawy. 13. Zawarcie porozumienia przez Powiat ze specjalistycznym ośrodkiem wsparcia dla ofiar przemocy. 14. Podnoszenie kwalifikacji przez służby. 15. Działania interdyscyplinarne na rzecz walki z przemocą. 16. Dostępność specjalistów w szkołach. 17. Znajomość środowisk rodzinnych dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych, podejmowanie interwencji przez specjalistów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca aktywność ZI w tworzeniu lokalnych systemów wsparcia 2. Wysoki wskaźnik zakładanych niebieskich kart, przy równoczesnym wysokim wskaźniku zakańczanych procedur z powodu niepotwierdzenia przemocy w rodzinie, powszechność przemocy w lokalnej społeczności. 3. Wzrost liczby sprawców zatrzymywanych przez Policję. 4. Niski wskaźnik osób podejmujących i skutecznie kończących PKE. 5. Niedostateczne monitorowanie rodzin po zakończeniu planu pomocy i zakończeniu procedury NK. 6. Brak monitoringu osób po zakończeniu udziału w PKE. 7. Brak na terenie powiatu SOW. 8. Znaczący wzrost nadzorów kuratorskich nad wykonywaniem zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowanie się z kreślonymi osobami, zbliżania się do nich lub opuszczania miejsca bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczania lokalu zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną przez sprawców. 9. Niewystarczająca oferta programowa dla osób doświadczających przemocy, sprawców przemocy, rodziców. 10. Wysoki wskaźnik dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej w trybie interwencyjnym. 11. Brak lokalnych uregulowań prawnych umożliwiających pomoc osobom doznającym przemocy w uzyskaniu mieszkania. 12. Niewystarczająca wiedza organów zgłaszających zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą w rodzinie do organów ścigania (Policja, prokuratura) oraz Sądu o rozstrzygnięciach i niewystarczająca wymiana informacji pomiędzy podmiotami wszczynającymi procedury NK, a ZI i GR 13. Brak całodobowego telefonu zaufania dla osób doświadczających przemocy. 14. Niewystarczająca dostępność do specjalistów – psychologów, terapeutów, długi czas oczekiwania na pomoc specjalistów. 15. Niewielka oferta wsparcia dla młodzieży poza szkołą. 16. Przepelnienie klas, anonimowość 17. Niskie zaufanie do instytucji pomocowych i ich skuteczności. 18. Niewystarczająca świadomość społeczna na temat skutków przemocy, wysoka tolerancja na przemoc. 19. Niewielkie zainteresowanie rodziców współpracą ze szkołami, małe zainteresowanie rodziców swoimi dziećmi oraz podnoszeniem kompetencji rodzicielskich oferowanym przez szkoły.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Otwartość służb na wzajemną współpracę, wymianę informacji. 2. Wypracowywanie wspólnie interdyscyplinarnych procedur pracy ze sprawcami przemocy i wsparcia ofiar oraz monitorowania losów rodzin dotkniętych przemocą. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Społeczne przyzwolenie na przemoc. 2. Ukrywanie przez rodziny zachowań przemocowych, bierność w podejmowaniu działań na rzecz zmiany swojej sytuacji. 3. Bierność świadków przemocy.

<ul style="list-style-type: none"> 3. Edukowanie społeczeństwa na temat skutków przemocy. 4. Dalsze tworzenie programów osłonowych z wykorzystaniem środków budżetu państwa. 5. Ograniczenie skutków przemocy poprzez lokalne uregulowania prawne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy. 6. Usprawnienie procedur związanych z izolacją sprawców przemocy. 7. Kierowanie przez ZI, GR spraw do Sądu o skierowanie sprawcy do odbycia programu korekcyjno – edukacyjnego. 8. Ciągłość oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i terapeutycznych. 9. Rozpowszechnianie wiedzy na temat możliwych form wsparcia rodzin borykających się problemami wychowawczymi, uzależnieniami, opieką nad osobami niepełnosprawnymi i seniorami. 10. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy. 11. Rozwój infrastruktury pomocowej. 12. Zmiana przepisów prawa umożliwiająca skuteczną, interdyscyplinarną pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc. 13. Zmiana postaw społecznych, brak przyzwolenia społecznego na wszelkie przejawy przemocy (przemoc domową, rówieśniczą, cyberprzemoc, znęcanie się nad zwierzętami itp.). 14. Przeszkolenie specjalistów w celu uzyskania kwalifikacji do prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy zgodnie z wymaganiami ustawowymi. 15. Powołanie powiatowego zespołu monitorującego realizację programu. 16. Wprowadzenie we wszystkich szkołach procedur antyprzemocowych. 17. Wypracowanie lokalnej sieci wsparcia rodzin i osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą 18. Systematyczne szkolenie kadr. 19. Udział placówek oświatowych w projektowaniu działań profilaktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> 4. Niewydolność wychowawcza rodzin i wzrost liczby tych rodzin. 5. Niewystarczające wsparcie przez rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. 6. Izolacja społeczna i zagrożenie bezpieczeństwa seniorów i osób niepełnosprawnych. 7. Instrumentalne i bezrefleksyjne wypełnianie obowiązków ustawowych przez służby bez podejmowania innowacyjnych i odpowiadających na potrzeby społeczne działań. 8. Zaniechanie rozwoju kompetencji służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy. 9. Długi czas postępowania karnych w stosunku do sprawców przemocy, orzekanie kar w zawieszeniu. 10. Wypalenie zawodowe przedstawicieli służb zajmujących się przemocą. 11. Utrzymywanie się wysokiego wskaźnika przemocy w powiecie. 12. Powielanie negatywnych wzorców zachowań przez młodzież w życiu dorosłym. 13. Zagrożenie alienacją i wykluczeniem społecznym rodzin z problemem przemocy. 14. Uzależnienia młodzieży jako ucieczka od problemów 15. Wzrost liczby dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami na tle psychicznym.
---	--

Cele, działania.

W oparciu o sporządzoną diagnozę przemocy w powiecie oraz określone mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia wynikające z przeprowadzonej diagnozy, zespół ds. opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 wytyczył cele i zadania dla czterech priorytetów w zakresie podnoszenia wrażliwości i świadomości społecznej nt. przemocy i jej skutków, wsparcia osób doświadczających przemocy, ograniczenia przemocy poprzez pracę ze sprawcami przemocy oraz w zakresie podnoszenia kwalifikacji osób zawodowo zajmujących się wsparciem rodzin i osób uwikłanych w przemoc.

PRIORYTET I Podnoszenie wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy

Cel operacyjny	Zadania	Realizatorzy / Partnerzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja społeczności powiatu na temat przemocy i jej skutków. 2. Edukacja rodzin w zakresie opieki nad osobami zależnymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie przez placówki oświatowe autorskich programów edukacyjnych w zakresie przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy oraz dedykowanie ich dzieciom i młodzieży oraz rodzicom. 2. Realizowanie programów podnoszących kompetencje rodzicielskie. 3. Prowadzenie kampanii społecznych o zasięgu gminnym i powiatowym, happeningów, konkursów itp. 4. Rokroczne raportowanie zjawiska przemocy w rodzinie we współpracy z Zespołami interdyscyplinarnymi i publikowanie raportu w mediach lokalnych. 	<p>JOPS, Oświata, Policja, GKRPA, Opieka Zdrowotna, Sąd, Prokuratura, Media</p>
<p>PRIORYTET II – Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki i zwalczania przemocy</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie informacji w zakresie form wsparcia rodzinom zagrożonym lub dotkniętym przemocą. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udostępnianie do publicznej wiadomości informacji o instytucjach udzielających wsparcia osobom i rodzinom w sytuacji przemocy w rodzinie, cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej. 2. Wykorzystywanie narzędzi teleinformatycznych do rozpowszechniania informacji o formach wsparcia w sytuacji przemocy. 3. Opracowywanie informatorów w zakresie prof. aktyki przemocy i o możliwych formach wsparcia. 	<p>JOPS, Oświata, Policja, GKRPA, Opieka Zdrowotna, Sąd, Prokuratura, Media</p>
<p>PRIORYTET III – Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania wsparcia osobom doświadczającym przemocy</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie ochrony osób doświadczających przemocy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie Powiatowej Procedury Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie 2. Uruchomienie całodobowego telefonu zaufania. 3. Zapewnienie całodobowego schronienia/ utworzenie OIK. 4. Interdyscyplinarne procedowanie w NK. 5. Prowadzenie programów edukacyjnych i terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy (grupy wsparcia, grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, prowadzenie i indywidualnych terapii). 6. Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie. 7. Powołanie Powiatowego Zespołu Monitorującego realizację PPPwRiOOPwR. 	<p>JOPS, Oświata, Policja, Prokuratura, Sąd, GKRPA, Opieka Zdrowotna, NGO, instytucje kościelne</p>

PRIORYTET IV – Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy

1. Ograniczenie zachowań przemocowych w rodzinach.

1. Opracowanie Powiatowej Procedury Pracy ze Sprawcami Przemocy.
2. Opracowanie poradnika dla młodzieży dotyczącego ochrony przed przemocą.
3. Realizowanie programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy.
4. Realizowanie programu psychologiczno – terapeutycznego dla sprawców przemocy.
5. Kierowanie sprawców na indywidualne i grupowe terapie uzależnień.
6. Wzmocnienie współpracy pomiędzy organami ścigania a zespołami interdyscyplinarnymi w zakresie wymiany informacji w sprawie prowadzonych postępowań.
7. Sporządzanie i aktualizacja informatorów o ofercie pomocowej dla osób stosujących przemoc i przekazywanie ich do właściwym miejscowo prezesów sądów rejonowych , prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym policji oraz gminom .
8. Izolowanie sprawców przemocy.
9. Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.

JOPS, Oświata, Policja
Prokuratura, Sąd.
GKRPA, Opieka
Zdrowotna, NGO

PRIORYTET V – Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie

1. Wzmocnienie kompetencji zawodowych pracowników.
2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących w tematyce przemocy w rodzinie.

1. Udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Organizowanie superwizji pracy .
3. Szkolenie specjalistów z terenu powiatu wejherowskiego w zakresie prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.
4. Organizowanie doradztwa metodycznego dla służb pomocy społecznej w zakresie przemocy.
5. Wymiana dobrych praktyk pomiędzy służbami

JOPS, Oświata, Policja
Prokuratura, Sąd.
GKRPA, Opieka
Zdrowotna,

Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej realizujące w imieniu Gmin zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na swoim terenie deklarowały współpracę na rzecz przeciwdziałania przemocy z powiatem w zakresie m.in.:

1. podnoszenia kompetencji i doskonalenia zawodowego pracowników instytucji i placówek zajmujących się przemocą,
2. opracowywania materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. wymiany informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie,
4. realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych oraz opracowania informatora dotyczącego działania takiego programu,
5. zwiększania wiedzy z zakresu przemocy oraz podnoszenia świadomości i wrażliwości społecznej dotyczącej problemu przemocy w rodzinie poprzez upowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, informatorów),
6. organizowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy lub innych osób pokrzywdzonych,
7. realizacji lokalnych kampanii społecznych,
8. edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie /kampanie, warsztaty, programy/,
9. realizacji programów psychologiczno - terapeutycznych zarówno dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, jak i osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programów profilaktycznych mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy.
10. utworzenia ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy.

Placówki edukacyjne z terenu powiatu natomiast deklarują współpracę na rzecz dzieci i młodzieży i rodziców oraz kadry w zakresie m.in.:

1. organizacji konferencji i szkoleń dotyczących problematyki przemocy w rodzinie dla uczniów, nauczycieli i rodziców w celu poszerzania świadomości społecznej,
2. udziału w inicjatywach i szkoleniach organizowanych przez Powiat w celu nabywania wiedzy i umiejętności rozpoznawania i pracy z ofiarą, i sprawcą przemocy,
3. udziału w kampaniach informacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie,
4. współorganizacji happeningów w związku z Międzynarodowym Dniem bez Przemocy, akcji profilaktycznych pod postacią Gry Miejskiej (podchodów) dotyczące przemocy w rodzinie, konkursów dotyczących przemocy w rodzinie.
5. stworzenia grupy terapeutycznej dla uczniów, którzy wykazują zachowania agresywne,

6. współorganizacji świetlicy środowiskowej/socjoterapeutycznej o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym i wychowawczym dla młodzieży, która doświadczyła przemocy i/lub jest ofiarą przemocy w rodzinie,
7. tworzenia funduszy wsparcia ucznia w kryzysie,
8. finansowanie projektu mediacji szkolnej, jako formy nabywania umiejętności wychodzenia z konfliktu,
9. zwiększenia dostępności uzyskania fachowej pomocy i wsparcia psychologicznego poza szkołą (z informacji naszych uczniów i ich rodziców wynika, że nie zawsze chcą oni korzystać z pomocy psychologa-terapeuty na terenie szkoły),
10. opracowania kwestionariusza oceny ryzyka stosowania przemocy w rodzinach uczniów,
11. opracowania książeczek profilaktycznych, w której zawarte by były wszystkie akty prawne dotyczące młodego człowieka wraz z przykładami i komentarzem prawnika.

Realizacja programu

Adresaci programu

Niniejszy Program skierowany będzie do:

1. osób doświadczających przemocy w rodzinie w szczególności:
  - 1) dzieci,
  - 2) osób niepełnosprawnych,
  - 3) seniorów,
  - 4) współmałżonków i partnerów w związkach nieformalnych,
2. osoby podejrzewane o stosowanie przemocy i sprawcy przemocy,
3. świadkowie przemocy,
4. przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową tj. pracownicy socjalni, asystenci rodzinni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, Policjanci, przedstawiciele gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele oświaty i ochrony zdrowia, członkowie organizacji pozarządowych,
5. społeczność lokalna.

Realizatorzy

Program realizowany będzie przez podmioty określone w kierunkach działań niniejszego Programu, a w szczególności:

1. Starostwo Powiatowe w Wejherowie,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie,
3. Sąd Rejonowy w Wejherowie,
4. Prokuratura Rejonowa w Wejherowie,
5. miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wejherowskiego,
6. zespoły interdyscyplinarne z terenu powiatu wejherowskiego,
7. Komendę Powiatową Policji w Wejherowie oraz jej jednostki terenowe,
8. publiczne i niepubliczne instytucje służby zdrowia,
9. publiczne i niepubliczne placówki oświatowe,
10. gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
11. organizacje pozarządowe i kościelne z terenu powiatu,
12. inne podmioty działające na rzecz osób dotkniętych przemocą lub sprawców przemocy.

Zadania określone w programie będą realizowane przez w/w podmioty samodzielnie lub we współpracy, w oparciu o roczny plan działań wytyczonych przez powiatowy zespół ds. wdrażania i monitorowania realizację niniejszego Programu. Do zespołu zostaną zaproszeni przedstawiciele instytucji zajmujących się z mocy ustawy przemocą w rodzinie. Koordynatorem Programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.

Źródła finansowania

Z uwagi na pięcioletni okres obowiązywania programu oraz różnorodność podmiotów zaangażowanych w realizację zadań, środki finansowe na realizację zadań będą uwzględniane w rocznych planach finansowych poszczególnych jednostek.

Jednostki i organizacje uczestniczące w realizacji programu będą aplikować o środki zewnętrzne na realizację właściwych sobie zadań określonych w programie.

Środki Finansowe na realizację programu będą pochodzić z:

1. budżetu Powiatu Wejherowskiego, w tym planów finansowych jednostek organizacyjnych Powiatu,
2. dotacji budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
3. funduszy europejskich,

4. środków pozyskiwanych w ramach programów resortowych oraz grantów,
5. budżetów Gmin.

Monitoring i ewaluacja

W okresie obowiązywania, program będzie analizowany w procesie monitoringu, który prowadzony będzie w oparciu o:

1. coroczne raportowanie i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami programu,
2. ocenę nowych wyzwań i zagrożeń,
3. analizę zmian legislacyjnych.

Ewaluacji i monitoringowi podlegają standard i dostępność usług oraz stopień i realizacja celów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie będące koordynatorem programu w imieniu Powiatu Wejherowskiego, będzie raportowało rokrocznie działania realizowane w ramach programu i przedstawiało rezultaty podejmowanych zadań i potrzeby przy okazji przedstawiania Radzie Powiatu Wejherowskiego rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.

**PROGRAM KOREKCYJNO –EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
W RODZINIE NA LATA 2021 - 2025**

Wprowadzenie

Uregulowania ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j Dz. U 2020 r. poz. 218) nakłada na powiat zadania z zakresu administracji rządowej w postaci m.in. opracowywania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Oddziaływania te prowadzone są w oparciu o Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Powiat Wejherowski od 2013 roku prowadzi i finansuje program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy, zlecając to zadanie podmiotom zewnętrznym spełniającym wymogi ustawowe w zakresie programowym i kwalifikacji prowadzących. W latach 2013 – 2016 Powiat finansował program w całości ze środków własnych natomiast w latach 2017 – 2019, przy współudziale środków budżetu Państwa. We wszystkich edycjach programu wzięło udział łącznie 104 uczestników z powiatu wejherowskiego.

Dane statystyczne przedstawione w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2025, którego częścią integralną jest niniejszy program korekcyjno – edukacyjny, wskazują na konieczność podejmowania skutecznych oddziaływań psychologicznych, terapeutycznych, socjalizacyjnych i korekcyjno – edukacyjnych wobec osób dopuszczających się przemocy wobec bliskich. Specyfika Powiatu Wejherowskiego wynikająca z podziału administracyjnego Państwa (powiat ziemski) wymaga od wszystkich służb gmin i powiatu, na które ustawodawca nałożył obowiązek wspierania rodzin doświadczających przemocy, zintegrowanych i celowych oddziaływań w szczególności prewencyjnych, informacyjnych, motywacyjnych do powstrzymywania zjawiska przemocy oraz skutecznego jej wykluczenia. Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie jest jednym z elementów wpływu na korygowanie i powstrzymanie zachowań przemocowych. Jego skuteczność natomiast zależy nie tylko od woli, zaangażowania uczestników ale również od trafnej oceny problemów rodziny i form udzielonego wsparcia rodzinie w przezwyciężeniu przemocy, która często jest wynikiem wielu składowych jak bezrobocie, uzależnienie, choroba, niskie kompetencje społeczne. Program będzie stanowić część całego systemu przeciwdziałania

przemocy w rodzinie oraz uzupełniać różne formy interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców.

Cele programu.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne w ramach programu prowadzone są w celu:

1. powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym jej stosowaniem,
2. rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
3. kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy,
4. uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
5. zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
6. zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
7. uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Adresaci i kwalifikacja do programu.

1. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie są kierowane w szczególności do:

- 1) osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie,
- 2) odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
- 4) osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym w tym m.in.:
  - a) objęte procedurą „Niebieska Karta”,
  - b) pozbawione lub ograniczone w prawach rodzicielskich w wyniku zaniedbań lub niewypełniania funkcji rodzicielskich,
  - c) samodzielnie zgłaszające się do udziału w programie lub zmotywowane przez służby (sąd, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, grupy robocze, Policję, GKRPA, placówki oświatowe),

- 5) odmawia się udziału w programie osobom:
- a) chorym psychicznie i z zaburzeniami osobowości,
  - b) osobom uzależnionym, które nie przeszły podstawowego cyklu terapii uzależnień.
2. Osobę stosującą przemoc w rodzinie, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.
  3. W programie korekcyjno – edukacyjnym mogą brać udział mieszkańcy innych powiatów w przypadku gdy program finansowany jest ze środków budżetu Państwa, a liczba osób z powiatu wejherowskiego jest niewystarczająca aby uruchomić program. Udział tych osób w programie poprzedzony będzie podpisaniem porozumienia pomiędzy Powiatem Wejherowskim a tym powiatem.
  4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie, realizujące lub koordynujące program w imieniu Powiatu, ogłasza corocznie nabór uczestników do programu poprzez pisemne poinformowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zespołów interdyscyplinarnych, Policji, Sądu, Ośrodka Terapii Uzależnień o przewidywanym terminie uruchomienia programu. Zamieszcza informację o naborze uczestników na stronie internetowej Centrum i Starostwa Powiatowego na facebooku Centrum oraz w lokalnej prasie.
  5. Warunkiem przystąpienia do programu jest złożenie deklaracji uczestnictwa, w terminie określonym w ogłoszeniu o naborze uczestników.
  6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie organizuje wstępne spotkanie informacyjne dla służb, które skierowały lub zmotywowały uczestnika do udziału w programie.
  7. Z kandydatami do programu, prowadzący program przeprowadzają diagnozę wstępną i kwalifikują kandydatów do udziału w programie.
  8. Rozpoznanie indywidualnej sytuacji będzie obejmować m.in. takie zagadnienia jak: 1) rzeczywiste okoliczności skierowania do programu,
2) określenia czy uczestnik programu stosuje przemoc,
3) najgroźniejsze i typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań,
4) aktualną sytuacją rodzinną i zawodową,
5) cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej.

9. W przypadku zarówno negatywnej jak i pozytywnej kwalifikacji, uczestnik otrzymuje pisemną informację o zakwalifikowaniu lub odmowie udziału w programie.
10. W przypadku osób skierowanych przez służby do udziału w programie, informacje o kwalifikacji przesyła się również do tych służb.

Warunki uczestnictwa w programie

Warunkiem uczestnictwa w programie jest:

1. Podpisanie kontraktu udziału w programie, w którym uczestnik zobowiąże się do:
  - 1) uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie,
  - 2) systematycznej obecności na zajęciach i aktywnego w nich uczestnictwa,
  - 3) udziału w zajęciach grupowych i konsultacjach indywidualnych zgodnie z przewidzianym harmonogramem zajęć,
  - 4) powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
  - 5) powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych,
  - 6) bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego i zachowania w trakcie uczestnictwa na zajęciach,
  - 7) informowania Realizatora o każdym zdarzeniu mającym wpływ na kontynuowanie udziału w Programie,
  - 8) utrzymywania kontaktu z podmiotem realizującym program korekcyjno-edukacyjny, wraz z określeniem sposobu i częstotliwości tego kontaktu, przez 3 lata po zakończeniu uczestnictwa w programie, w celu monitorowania sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika w trakcie i po zakończeniu programu,
  - 9) podpisania zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie przewidzianym programem.

Sposób realizacji programu

1. Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie realizowany będzie w okresie obowiązywania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 w cyklach rocznych.
2. Program będzie obejmował spotkania indywidualne z każdym uczestnikiem programu, których celem jest rozpoznanie diagnostyczne, oraz spotkania grupowe, w celu edukacji uczestników w zakresie powstrzymywania się od zachowań przemocowych.
3. Uczestnik programu odbędzie łącznie minimum 60 godzin zajęć, nie więcej jednak niż 120 godzin.

4. Jeden cykl programu obejmować będzie pracę z grupą liczącą nie więcej niż 15 osób i nie mniej niż 8 osób.
5. Zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu metodą wykładową i warsztatową oraz indywidualnych konsultacji.
6. Zakres tematyczny spotkań dotyczyć będzie w szczególności: definicji, rodzajów i objawów przemocy, teorii zachowań przemocowych, postaw wobec przemocy, czynników wyzwalających zachowania przemocowe, mitów i stereotypów dotyczących przemocy i jej ofiar, przemocy partnerskiej, przemocy wobec osób starszych, używania substancji psychoaktywnych i ich związku z przemocą, budowania dobrych relacji interpersonalnych, szacunku wobec siebie i innych, procedury „Niebieska Karta”, prawnych konsekwencji stosowania przemocy, osobistych konsekwencji stosowania przemocy (ofiara, sprawca), rozpoznawania i funkcji emocji, kontroli i ekspresji emocji, inteligencji emocjonalnej, rodzaju zachowań i technik asertywnych, konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, trudności wychowawczych i rodzicielstwa wolnego od przemocy, kar i nagród jako metod wychowawczych, odbudowywania więzi rodzinnych i relacji społecznych.
7. W trakcie trwania programu z każdym uczestnikiem programu zostanie przeprowadzona diagnoza pogłębiona, która zawierać będzie w szczególności:
  - 1) historię relacji, w których występuje przemoc oraz poprzednich związków,
  - 2) historię interwencji związanych z przemocą,
  - 3) historię pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych,
  - 4) doświadczenia związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
  - 5) historię agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych,
  - 6) kontakty z wymiarem sprawiedliwości,
  - 7) historię edukacyjno-zawodową,
  - 8) charakterystykę zachowań i postaw przemocowych.
8. Udział uczestników w programie jest bezpłatny.
9. Uczestnik w trakcie trwania programu będzie mógł otrzymać potwierdzenie udziału w programie ze wskazaniem frekwencji, zaś po jego ukończeniu zaświadczenia o ukończeniu lub udziale w programie jeśli jego frekwencja nie pozwoli na skuteczne jego zakończenie. Program uznaje się za ukończony przez uczestnika, jeśli osiągnie min. 80% frekwencji na zajęciach indywidualnych i grupowych.

10. Program nie będzie realizowany w miejscu i czasie zajęć przeznaczonych dla ofiar przemocy.
11. W trakcie programu dokonana zostanie przynajmniej raz ewaluacja w oparciu o ankietę ewaluacyjną.
12. Prowadzący program będą uczestniczyć w superwizji w celu osiągnięcia jak najlepszych efektów. Superwizja jest finansowana przez Realizatora programu.
13. Po zakończeniu programu Realizator przeprowadzi spotkanie podsumowujące dla przedstawicieli służb kierujących lub motywujących uczestników do udziału w programie.
14. Realizator programu współpracuje z rodziną uczestników programu w szczególności w zakresie:
  - 1) procedury „Niebieska Karta”,
  - 2) poradnictwa psychologicznego, prawnego,
  - 3) udziału w grupach wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
  - 4) udziału w programach skierowanych do dzieci i/lub dorosłych ofiar przemocy,
  - 5) osobistego, telefonicznego kontaktu z rodziną, instytucjami wspierającymi w tym szkołą, ops, Policją, GKRPA,
  - 6) udzielania informacji o prawach i uprawnieniach wynikających z sytuacji rodzinnej.
15. Rodzina uczestnika ma prawo odmówić współpracy.
16. Realizator programu prowadzi następującą dokumentację:
  - 1) dokumenty potwierdzające zlecenie prowadzenia programu podmiotowi zewnętrznemu w przypadku zlecenia prowadzenia programu,
  - 2) dokumenty potwierdzające kwalifikacje prowadzących,
  - 3) plan zajęć wraz z terminami i czasem trwania poszczególnych zajęć oraz ich zakresem tematycznym,
  - 4) deklaracje uczestnictwa w programie,
  - 5) diagnozy wstępne,
  - 6) diagnozy pogłębione,
  - 7) ankiety ewaluacyjne,
  - 8) listy obecności z własnoręcznymi podpisami uczestników i prowadzących,
  - 9) indywidualną ocenę efektów osiągniętych przez uczestnika w trakcie programu wraz z rekomendacjami,
  - 10) notatki, protokoły świadczące o współpracy z rodziną uczestnika i formach udzielonego wsparcia,
  - 11) dokumenty potwierdzające poniesione wydatki na realizację programu,

- 12) inne w zależności od podejmowanych działań.
17. Przemocowe zachowania stosowane przez uczestnika programu podlegają monitoringowi.
18. Monitoring jest prowadzony w trakcie uczestnictwa osoby stosującej przemoc w rodzinie w programie i do trzech lat po zakończeniu programu, we współpracy z zespołami interdyscyplinarnymi.
19. Monitoring winien opierać się o:
- 1) badanie stosowania przemocy w rodzinie przez uczestnika w okresie uczestniczenia w programie – minimum 2 razy.
  - 2) badanie stosowania przemocy w rodzinie przez uczestnika po zakończeniu udziału w programie – minimum 2 razy.
20. Zwiększona intensywność monitoringu zależy od osoby realizującej program korekcyjno - edukacyjny.
21. Wskazaniem do częstszego monitoringu jest stwierdzenie przez osobę prowadzącą oddziaływania (lub współpracujące służby/podmioty) brak zmiany zachowania uczestnika programu i wysoki poziom zagrożenia osób doznających przemocy ze strony uczestnika programu.
22. Monitoring może przeprowadzać osoba realizująca oddziaływania korekcyjno - edukacyjne, lub może być prowadzony we współpracy z innymi służbami: Policją, kuratorami, pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny i wymaga wcześniejszego ustalenia zasad współpracy służb w tym zakresie.
23. Realizator może realizować program psychologiczno – terapeutyczny dla osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny w przypadku powrotu tych osób do zachowań przemocowych lub wobec osób, którym prowadzący program korekcyjno – edukacyjny zalecili kontynuację pracy terapeutycznej.

Program psychologiczno-terapeutyczny

1. Program psychologiczno - terapeutyczny skierowany jest dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które wcześniej ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, zarówno w edycji danego roku kalendarzowego jak i lat poprzednich.
2. Program skierowany jest do osób dorosłych - mężczyzn i kobiet, zgłaszających się do programu samodzielnie lub za pośrednictwem podmiotów i instytucji, które w sposób bezpośredni lub pośredni zaangażowane są w pracę z osobami z obszaru przemocy w rodzinie.

3. Zarówno osoby, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny w latach poprzednich jak i w roku bieżącym, przechodzą proces rekrutacji analogicznie jak do programu korekcyjno – edukacyjnego.
4. Głównym celem programu psychologiczno – terapeutycznego jest utrwalenie poprawnych wzorców zachowań jego uczestników.
5. Program zakłada indywidualną pracę z każdym zakwalifikowanym do niego uczestnikiem, przez co najmniej 10 godzin, w sesjach godzinnych z częstotliwością jeden raz w tygodniu lub w sesjach grupowych przez co najmniej 25 godzin z częstotliwością jeden raz w tygodniu, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb uczestników prowadzoną przez osoby posiadające kwalifikacje do prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych.
6. W szczególnych przypadkach wymagających dalszej pracy terapeutycznej nad zgłaszanymi problemami istnieje możliwość wydłużenia czasu spotkań, aż do zakończenia procesu terapeutycznego.
7. W ramach oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych prowadzona jest dokumentacja jak dla programu korekcyjno – edukacyjnego. W przypadku sesji indywidualnych dodatkowo osoba prowadząca zajęcia opracowuje indywidualną ścieżkę wsparcia.

Realizatorzy programu

1. Realizatorem Programu jest Powiat Wejherowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.
2. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie lub osoba przez niego wyznaczona.
3. Realizator programu:
  - a) realizuje program zgodnie z założonymi celami,
  - b) zapewnia obsługę finansową programu,
  - c) nadzoruje monitoring i ewaluację programu,
  - d) pozyskuje partnerów i współpracuje z nimi w zakresie realizacji programu.

Partnerzy programu

Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego w powiecie wejherowskim oparta będzie na współpracy realizatora programu z instytucjami i organizacjami na terenie powiatu, które zgodnie ze swoją działalnością statutową realizują zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj:

1. ośrodkami pomocy społecznej w powiecie wejherowskim,
2. zespołami interdyscyplinarnymi i grupami roboczymi w powiecie wejherowskim,
3. Prokuraturą Rejonową w Wejherowie,
4. Komendą Powiatową Policji w Wejherowie,
5. Sądem Rejonowym w Wejherowie,
6. placówkami oświatowymi,
7. instytucjami służby zdrowia,
8. gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych,
9. ośrodkiem rozwiązywania problemów alkoholowych,

Partnerzy programu czynnie uczestniczyć będą m.in. w:

1. rekrutacji uczestników,
2. udzielaniu niezbędnego wsparcia realizatorowi w zakresie kontaktów z uczestnikiem i jego rodziną,
3. motywowaniu lub kierowaniu uczestników do udziału w programie,
4. monitorowaniu zachowań przemocowych uczestników programu,

Realizator Programu będzie ponadto współpracował z:

1. Powiatem w zakresie promocji i finansowania programu.
2. Wydziałem Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie pozyskiwania środków na realizację programu oraz w zakresie sprawozdawczości.
3. Organizacjami pozarządowymi i podmiotami niepublicznymi w zakresie prowadzenia programu.

Źródła finansowania i koszty programu

Opracowanie i realizacja programu korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem Powiatu z zakresu administracji rządowej.

Środki na realizację programu będą pochodzić z:

1. budżetu Państwa,
2. budżetu Powiatu,
3. ze środków w ramach programów resortowych.

Monitoring i ewaluacja

1. W okresie realizacji program podlega monitoringowi, którego istotą jest śledzenie i analizowanie faktycznych rezultatów. Monitoring programu odbywa się poprzez ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami programu.
2. Realizator programu sporządza końcowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji programu i przedkłada je rokrocznie Radzie Powiatu Wejherowskiego wraz ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.
3. Realizator programu składa również sprawozdania rzeczowo - finansowe z jego realizacji Wydziałowi Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, w przypadku uzyskania środków finansowych z budżetu Państwa oraz sprawozdanie statystyczne Ministerstwu Rodziny Pracy i Polityki Społecznej za pośrednictwem Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w aplikacji statystycznej CAS każdego roku kalendarzowego.